

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

@minezk.nl

Ons kenmerk
DGKE / 19265357

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum **14 NOV. 2019**
Betreft Tijdelijk beleidskader geothermie

Geachte,

De huidige vergunningensystematiek zoals vastgelegd in de Mijnbouwwet is niet passend voor geothermie. Vanuit mijn ministerie wordt daarom gewerkt aan een wijziging van de Mijnbouwwet die ziet op het opsporen en winnen van aardwarmte.

Zo is bij aardwarmte een korte periode van winning nodig om de productie te optimaliseren en gegevens te verzamelen die nodig zijn om de invloedssfeer van de winning te bepalen. De invloedssfeer wordt gebruikt om de gebiedsbegrenzing en de duur van de winningsvergunning vast te stellen. Tot nu toe werd het bedrijven toegestaan om gedurende een langere periode de werking van het doublet te testen totdat de winningsvergunning was verleend. Gedurende deze langere testperiode kon de verkregen warmte worden gebruikt.

Bij brief van 19 juli 2019 "afbouwen situatie winnen zonder winningsplan en/of winningsvergunning", heeft SodM u laten weten, dat na een korte testperiode van maximaal 1-2 maanden, pas over mag worden gegaan tot winning van aardwarmte als u in het bezit bent van een winningsvergunning en een instemming met een winningsplan.

Om te voorkomen dat uw geothermieproject na de boring langere tijd stil komt te liggen met alle nadelige gevolgen van dien en anderzijds dat er in strijd met de Mijnbouwwet wordt gehandeld, wordt er een tijdelijk regime gehanteerd dat geldt totdat de gewijzigde Mijnbouwwet inwerking treedt. In deze brief geef ik uitleg hoe dit tijdelijke regime tot aan inwerkingtreding van de te wijzigen Mijnbouwwet eruit ziet en wat dit voor u betekent. Maar eerst zal ik kort in gaan op de beoogde wetswijziging.

Wetswijziging

Op dit moment wordt door mijn ministerie gewerkt aan een wijziging van de Mijnbouwwet om de vergunningensystematiek meer passend te maken voor aardwarmte. Voorzien is dat een aardwarmtebedrijf eerst een toewijzing voor een zoekgebied aardwarmte moet aanvragen, waarmee hij nader onderzoek kan doen naar de ondergrond en op basis waarvan hij SDE+ kan aanvragen en zijn financiering en technische organisatie verder kan regelen. Bij het verlenen van de toewijzing voor het zoekgebied zal de businesscase van het aardwarmtebedrijf

worden beoordeeld en wordt gekeken of er voldoende zicht is op afname. Voordat er vervolgens gestart kan worden met het boren, testen en de eerste periode van winning zal een startvergunning moeten worden aangevraagd. Voor het verlenen van de startvergunning zullen de technische mogelijkheden van de door de vergunninghouder aangewezen uitvoerder worden getoetst, evenals de financiële mogelijkheden van de vergunninghouder. Daarnaast zal worden beoordeeld of de voorgenomen activiteiten op de beoogde locatie veilig en verantwoord kunnen plaatsvinden.

Na een korte periode van winning om de productie te optimaliseren en gegevens te verzamelen, zal het aardwarmtebedrijf een vervolvergunning aan moeten vragen. Onder een vervolvergunning wordt het definitieve winningsgebied vastgesteld, evenals de definitieve winningsactiviteiten- en duur.

Tijdelijk regime

Om enerzijds te voorkomen dat geothermieprojecten na de boring langere tijd stil komen te liggen met alle nadelige gevolgen van dien en anderzijds dat er in strijd met de Mijnbouwwet wordt gehandeld, wordt er een tijdelijk regime gehanteerd dat geldt totdat de gewijzigde Mijnbouwwet inwerking treedt. Dit is voorzien begin 2021. Onder dit tijdelijke regime wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij de wijzigingen zoals die voorzien zijn in de Mijnbouwwet. Dit betekent dat tot aan de inwerkingtreding van wetswijziging gewerkt wordt met een tijdelijke winningsvergunning, die ruim voor de boring wordt aangevraagd en met een instemming met een tijdelijk winningsplan. In de tijdelijke winningsvergunning zal het gebied nog niet strak worden afgebakend en de vergunning zal een korte looptijd krijgen. Deze tijdelijke winningsvergunning en het tijdelijke winningsplan dienen gelijktijdig te worden ingediend. Zodra de tijdelijke winningsvergunning is afgegeven en de minister heeft ingestemd met het tijdelijke winningsplan kan – mits aan de overige vereisten is voldaan - met de daadwerkelijke winning worden aangevangen.

Tijdelijke winningsvergunning

De toetsing van de tijdelijke winningsvergunning zal grotendeels gelijk zijn aan de normale winningsvergunning, met de bijzonderheid dat de duur en de grote van het gebied nog niet voor de volledige winningsduur worden bepaald. Toetsing van de winningsvergunning geschiedt aan de hand van de in artikel 9 van de Mijnbouwwet opgenomen toetsingsgronden, maar in afwijking van de tot nu toe verleende winningsvergunningen zal de tijdelijke winningsvergunning voor een standaard duur gaan gelden van 2 jaar en zal de gebiedsbegrenzing niet worden vastgesteld aan de hand van de door TNO-AGE opgestelde notitie "bepaling gebiedsbegrenzing winningsvergunning aardwarmte", d.d. 5 juni 2014 (kenmerk: AGE 14-10.034) en het daarbij behorende addendum "Addendum bepaling gebiedsbegrenzing winningsvergunning aardwarmte", d.d. 3 september 2015 (kenmerk: AGE 14-10.050).

Duur tijdelijke vergunning

De tijdelijke winningsvergunning komt, samen met de instemming van het tijdelijke winningsplan, overeen met de startvergunning onder het nieuwe wetsvoorstel. Voor de startvergunning is een duur van 2 jaar voorzien, met mogelijkheid deze eenmaal met een jaar te verlengen. Aan de tijdelijke

winningsvergunning wordt daarom eenzelfde duur gekoppeld als aan de startvergunning: 2 jaar¹, met de mogelijkheid deze eenmaal met een jaar te verlengen. Deze 2 jaar geeft de houder van de tijdelijke winningsvergunning de mogelijkheid om de productie- en injectieputten te boren, de productie te optimaliseren, gegevens te verzamelen en onder de gewijzigde Mijnbouwwet een aanvraag voor een vervolvergunning voor te breiden en in te dienen.

Gebiedsbegrenzing tijdelijke winningsvergunning

Bij de afbakening van het gebied van de tijdelijke winningsvergunning zal worden afgeweken van de tot op heden in de praktijk gehanteerde methodiek van TNO. Reden hiervoor is dat de putten ten tijde van de aanvraag nog niet zijn gerealiseerd. De gegevens die nodig zijn om de invloedssfeer vast te stellen, de reservoir eigenschappen en einddiepte locaties van de putten, zijn nog niet vastgesteld.

Bij de toekenning van het gebied van de tijdelijke winningsvergunning wordt uitgegaan van het door de houder van de opsporingsvergunning aangevraagde gebied en zal in beginsel het aangevraagde gebied worden vergunt. Uiteraard wel voor zover het aangevraagde gebied binnen de betreffende opsporingsvergunning valt. Bij de vervolvergunning zal het definitieve winningsgebied worden vastgesteld aan de hand van de methodiek van TNO. Dit gebied zal hoogst waarschijnlijk kleiner zijn dan het gebied zoals vergunt onder de tijdelijke winningsvergunning.

Procedure tijdelijke winningsvergunning

De tijdelijke winningsvergunning volgt dezelfde procedure als de normale winningsvergunning. Nadat de houder van een opsporingsvergunning een aanvraag voor een winningsvergunning heeft ingediend en deze als ontvankelijk is beoordeeld, wordt de aanvraag ter advisering voorgelegd aan TNO-AGE, SodM en de provincie. De provincie betreft de gemeenten(n) en (het) waterschap(pen) bij haar advies. Tot slot wordt de Mijnraad om advies gevraagd. De Mijnraad neemt, bij de totstandkoming van haar advies, de adviezen van TNO-AGE, SodM en de provincie in ogenschouw.

Zoals eerder aangegeven dienen de tijdelijke winningsvergunning en het tijdelijke winningsplan tegelijkertijd te worden ingediend. Hoewel de procedure voor het verlenen van de tijdelijke winningsvergunning een andere is dan die voor instemming met het tijdelijke winningsplan (deze volgt de uitgebreide voorbereidingsprocedure, zie ook verder), worden de tijdelijke winningsvergunning en de instemming met het tijdelijke winningsplan in beginsel tegelijkertijd verleend.

Tijdelijk winningsplan

Gelijktijdig met de aanvraag voor een (tijdelijke) winningsvergunning, dient de houder van een opsporingsvergunning aardwarmte een aanvraag voor een winningsplan in. Ook het winningsplan wordt pre-drill opgesteld.

¹ Of indien een aanvraag voor een vervolvergunning is ingediend, tot het tijdstip waarop de beschikking waarbij op de aanvraag wordt beslist, onherroepelijk wordt.

Net als met de tijdelijke winningsvergunning, zal met het tijdelijk winningsplan voor een periode van 2 jaar worden ingestemd. Deze termijn kan indien nodig met één jaar worden verlengd. Voordat de termijn is verlopen, zal de vergunninghouder (onder de nieuwe wet) op basis van de verzamelde data op grond van de eerste periode van winning een aanvraag in kunnen dienen voor een vervolvergunning. Het tijdelijk winningsplan doorloopt de uitgebreide voorbereidingsprocedure zoals voorgeschreven in artikel 34, vierde lid, van de Mijnbouwwet.

Nadat de minister van EZK heeft ingestemd met het winningsplan en een winningsvergunning is verleend, is het de vergunninghouder toegestaan om aardwarmte te winnen zodat de productie geoptimaliseerd kan worden en gegevens kunnen worden verzameld.

Wettelijk kader winningsplan

Het winnen van delfstoffen en aardwarmte vanuit een voorkomen geschiedt ex artikel 34, eerste lid, van de Mijnbouwwet overeenkomstig een winningsplan, dat bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat wordt ingediend.

In artikel 35 van de Mijnbouwwet zijn de onderwerpen beschreven die in het winningsplan moeten worden opgenomen. Het winningsplan ziet op de ondergrondse effecten en gevolgen van het winnen van aardwarmte. De bovengrondse effecten (m.u.v. die als gevolg van bodembeweging) vallen onder de WABO en worden beoordeeld in de omgevingsvergunning.

Conform de Mijnbouwwet en -regeling moet er een onderbouwd en goed gedocumenteerd plan overlegd worden waarin inzichtelijke gemaakt wordt hoe de productie in de toekomst ter hand genomen wordt. In het plan worden ook de kosten van winning onderbouwd en wordt aangegeven welke investeringen en reserveringen zijn voorzien.

Als bodembeweging (bodemdaling of -stijging en bodemtrilling) te verwachten is zal het winningsplan een beschrijving moeten bevatten van eventuele nadelige gevolgen voor natuur en milieu en veiligheid van omwonenden en de (voorgenomen) maatregelen om deze gevolgen op te vangen. Bij de beoordeling van het plan door de Minister van Economische Zaken en Klimaat zal ook beoordeeld worden of het winningstempo en de winningswijze met het oog op de veiligheid en het milieu acceptabel zijn en of de voorgestelde maatregelen voldoende waarborgen inhouden om de nadelige gevolgen van die winning op te vangen.

Artikel 36 van de Mijnbouwwet bevat de gronden op basis waarvan de minister van Economische Zaken en Klimaat zijn instemming met het opgestelde winningsplan geheel of gedeeltelijk kan weigeren.

Wanneer een voorgesteld winningsplan de instemming van de Minister van Economische Zaken en Klimaat heeft gekregen, zal de winning overeenkomstig het plan plaats moeten vinden. Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) houdt hier toezicht op.

Format tijdelijk winningsplan

In samenwerking met TNO-AGE is een format opgesteld dat gebruikt kan worden bij het opstellen van dit winningsplan. Het format bevat naast de wettelijke indieningsvereisten zoals bepaald in artikel 35 van de Mijnbouwwet, de rapportagevereisten voor de geologische onderbouwing. Omdat er nog niet geboord is, wordt voor de geologische rapportage en de berekening van het indicatieve geothermisch vermogen uitgegaan van de specificaties die zijn gebruikt voor de aanvraag Garantieregeling-Aardwarmte en SDE+. Dit document is beschikbaar op de door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat geïnitieerde website www.nlog.nl (zie <http://www.nlog.nl/geothermie-0>). Ook voor aanvragen voor het garantiefonds en de SDE+ wordt gevraagd het P90-respectievelijk het P50-geothermische vermogen pre-drill te bepalen.

Procedure tijdelijk winningsplan

De houder van een opsporingsvergunning aardwarmte dient het tijdelijke winningsplan, conform de coördinatie bepaling uit artikel 34, zevende lid, van de Mijnbouwwet, tegelijk met de aanvraag voor een Wabo-vergunning (oprichten en inwerking hebben van een inrichting) in. Indien de houder van de opsporingsvergunning inmiddels een Wabo vergunning (oprichten en inwerking hebben van een installatie) heeft ingediend of verkregen, dan dient hij zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 30 weken voorafgaand aan de boring een tijdelijk winningsplan in.

Nadat het tijdelijke winningsplan is ontvangen en het plan als ontvankelijk is beoordeeld, wordt advies gevraagd aan TNO-AGE, SodM, de Technische commissie bodembeweging, (Tcbb) en de betreffende provincie, gemeenten en waterschappen. Tot slot wordt de Mijnsraad in de gelegenheid gesteld om advies te geven op het verzoek om instemming op het ingediende (tijdelijke) winningsplan.

Zoals eerder aangegeven is op grond van artikel 34, vierde lid van de Mijnbouwwet afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard, waardoor de mogelijkheid van het indienen van zienswijzen bestaat. Op deze wijze is getracht het burgerperspectief nadrukkelijk mee te nemen in de besluitvorming.

Winningsplannen liggen (als onderdeel van de procedure ter goedkeuring) ter inzage voor het publiek. Het is wenselijk dat de indiener van het tijdelijk winningsplan ook bereid is bij te dragen aan informatie op een dergelijke bijeenkomst en proactief publiekelijk uitleg geeft bij het plan, bijvoorbeeld in een avond aan omwonenden of via website en social media.

Wat betekent dit voor u?

Indien u concrete plannen heeft om een boring te zetten wordt u verzocht uw aanvraag voor een tijdelijke winningsvergunning en het verzoek om instemming met het tijdelijke winningsplan, conform bijgevoegd format, zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 30 weken voorafgaand aan de boring in te dienen.

U kunt u aanvraag digitaal indienen via mijnbouwvergunningen@minezk.nl.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Ons kenmerk
DGKE / 19265357

Indien u vragen heeft over deze brief kunt u contact opnemen met de heer M. van Someren (M.vanSomeren@minezk.nl) of met de heer K. van der Hoorn (k.vanderhoorn@minezk.nl) .

De minister van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze:

MT-lid directie Warmte en Ondergrond